

Резюме

Клочко А. Н. Проблемы формирования правовых основ взаимодействия органов Национальной полиции, органов местного самоуправления и общественных объединений по охране общественного порядка.

В статье рассмотрены сущность и содержание взаимодействия органов Национальной полиции, органов местного самоуправления и общественных объединений по охране общественного порядка, определены наиболее эффективные формы такого взаимодействия, предложены пути совершенствования ее нормативно-правового регулирования.

Ключевые слова: взаимодействие, охрана общественного порядка, Национальная полиция, органы местного самоуправления, общественные объединения.

Summary

Klochko A. Problems of formation of legal bases of interaction of the bodies of the national police, local authorities and public formations on the protection of public order.

The article discusses the essence and content of the interaction between the bodies of the National Police, local authorities and public formations on the protection of public order, identifies the most effective forms of such interaction, proposes ways to improve its legal regulation.

Key words: interaction, protection of public order, National Police, local authorities, public formations.

УДК 342.9

Л. Є. КИСІЛЬ

Людмила Євгенівна Кисіль, кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

ВІДНОСИНИ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ЗА ЗВЕРНЕННЯМИ ГРОМАДЯН ДО ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Як відомо, структуру будь-яких правовідносин становлять об'єкти, суб'єкти і зміст¹. Відповідно, об'єктом досліджуваних відносин, з огляду на ст. 1 Закону України «Про звернення громадян», є соціально-економічні, політичні та особисті права і законні інтереси громадян, з приводу реалізації чи порушення яких вони вступають у відносини з органами публічної адміністрації.

Суб'єктами є громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які законно знаходяться на території України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, з одного боку, з іншого, – органи публічної адміністрації, які на підставі адміністративно-правових норм використовують свою правосуб'єктність у правовідносинах, тобто реалізують суб'єктивні права і юридичні обов'язки, повноваження й юридичну відповідальність. Можливість іноземних громадян та осіб без громадянства мати і реалізувати своїми діями право на звернення до органів публічної адміністрації ставиться законодавцем у пряму залежність від їх законного перебування на території України. Підтримуючи позицію з цього приводу І. Грибка, вважаємо, що право на звернення має невідчужуваний характер і не може пов'язуватися з перебуванням, законним чи ні, на території України. Інше питання, що особа повинна нести відповідальність за незаконне перебування на території України, але позбавляти її вказаного права недопустимо².

Реалізуючи адміністративну правосуб'єктність у досліджуваних відносинах, громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, спираючись на діючі правові норми, що декларують право на звернення, виступають стороною, яка формулює певне прохання (вимогу) щодо сприяння реалізації чи поновлення порушених соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів, а органи публічної адміністрації – стороною, яка розглядає і вирішує у визначеному законом порядку таке звернення.

Змістом правовідносин є суб'єктивні права авторів звернення, визначені ст. 18 Закону України «Про звернення громадян» (далі – Закон), і юридичні обов'язки органів публічної адміністрації, передбачені ст. 19 Закону. З цього приводу одні науковці зазначають, що конкретний зміст, обсяг прав і обов'язків суб'єктів правовідносин становить їх адміністративно-процесуальний статус³, другі – адміністративно-процедурний⁴, треті – що процедурна частина Закону є досить поверховою⁵. Наприклад, замість *права особи бути вислуханою* перед прийняттям рішення, є такі недосконалі конструкції, як право громадянина «брати участь у перевірці поданої заяви і скарги», право «бути присутнім при розгляді заяви і скарги» та право «особисто викласти аргументи особі, що перевіряла заяву чи скаргу» (ст. 18 Закону). Замість права особи знайомитися з матеріалами справи Закон закріплює право «знайомитися з матеріалами перевірки». Не передбачає Закон і можливості залучення до участі в розгляді справи «заінтересованих осіб» (прав та інтересів яких може сто-

суватися адміністративний акт), а також обов'язку органу повідомляти таких осіб про провадження та про прийняте рішення.

Реалізація права на звернення до органів публічної інформації вимагає певних юридичних дій як з боку громадян (подання громадянином у визначений законом спосіб звернення до органу публічної адміністрації, який породжує виникнення правовідносин між ними), так і органів публічної адміністрації – суб'єктів розгляду такого звернення. Зокрема, у ст. 19 Закону України «Про звернення громадян» визначені обов'язки органу державної влади або органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, засобів масової інформації, об'єднання громадян, їх керівників та інших посадових осіб щодо розгляду та реагування на заяви і скарги: об'єктивно, всебічно і вчасно перевіряти заяви і скарги; не допускати безпідставної передачі розгляду заяви і скарги іншим органам; у разі визнання заяви або скарги необґрунтованою роз'яснити порядок оскарження прийнятого за нею рішення; скласти вмотивовану постанову у разі прийняття рішення про обмеження доступу громадянина до відповідної інформації при розгляді заяви або скарги; на прохання громадянина запрошувати його на засідання відповідного органу, який розглядає заяву або скаргу; відмінити або змінювати оскаржувані рішення у випадках, передбачених законодавством, якщо вони не відповідають закону або іншим нормативним актам, невідкладно вживати заходів до припинення неправомірних дій, виявляти, усувати причини та умови, які сприяли порушенню; забезпечувати поновлення порушуваних прав, реальне виконання прийнятих у зв'язку з заявою або скаргою рішень; письмово повідомляти громадянина про результати перевірки заяви або скарги і суть прийнятого рішення; а при наявності прохання громадянина – у місячний термін довести прийняте рішення до відома органу місцевого самоврядування, трудового колективу чи об'єднання громадян за місцем проживання громадянина; вживати заходів щодо відшкодування у встановленому законом порядку *матеріальних збитків*, якщо їх було завдано громадянину в результаті *ущемлення його прав чи законних інтересів*, вирішувати питання про відповідальність осіб, з вини яких було допущено порушення; особисто організувати і перевіряти стан розгляду заяв і скарг громадян, вживати заходів щодо усунення причин, що їх породжують, систематично аналізувати та інформувати населення про хід цієї роботи.

Які ж види звернень можуть подавати громадяни до органів публічної адміністрації? Якщо проаналізувати ст. 40 Конституції України, то можна зробити висновок про те, що уже на конституційному рівні проведено поділ усіх звернень громадян залежно від суб'єкта звернення на індивідуальні і колективні, за формою – на письмові та особисті, тобто усні. Але цим не обмежується правова класифікація видів звернень громадян. Зокрема, у ст. 1 чинного Закону України «Про звернення громадян» (далі – Закон) законодавець передбачає такі критерії класифікації звернень громадян: а) за змістом – на зауваження, скарги, пропозиції, заяви та клопотання; б) за адресатом звернення – до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків. Водночас у ст. 3 цього Закону, де пропонується визначення вказаних понять, пропозиції та зауваження становлять один термін, а заяви об'єднані з клопотаннями, хоча визначені вони самостійно.

Такі класифікації не дають відповіді на питання про його критерій і не враховують появи нових різновидів звернень громадян у вигляді інформаційного запиту та запиту щодо роз'яснення законодавства, електронної петиції. Адже пропозиція – звернення із суспільно значущих питань, а заяви і скарги – з питань особистого характеру. Крім того, зміст усталених категорій звернень громадян є надзвичайно різноманітним. Це і поради, рекомендації, зауваження, міркування, побажання – пропозиції. Це і прохання, повідомлення про порушення та висловлення думки про їх усунення – заяви, а також прохання – клопотання. Це і вимога про поновлення прав і захист інтересів – скарги.

На практиці здебільшого звернення громадян викладаються таким чином, що досить часто змістовно містять ознаки і заяви, і скарги, і пропозиції, і зауваження. Тому питання класифікації звернень громадян має не лише теоретичне, а й практичне значення, оскільки дає змогу пізнати їх різноманіття, більш чітко визначити вимоги до різних категорій звернень, уточнити права, обов'язки учасників відповідних правовідносин та порядок їх реалізації. У зв'язку з цим одні вчені за критерієм характеру питання, з яким громадяни звертаються до органів публічної адміністрації, пропонують вирізняти звернення публічного та приватного характеру⁶, другі – пропозиції, зауваження і повідомлення як звернення публічного характеру та клопотання і скарги як звернення приватного характеру⁷, треті за змістом (призначенням) звернень – пропозиції, заяви, скарги, інформаційні запити, запити щодо роз'яснення законодавства⁸. На вирішення цього питання певною мірою спрямована і постанова Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2008 р. «Про затвердження Класифікатора звернень громадян», згідно з якою органи виконавчої влади – зобов'язані, а органам місцевого самоврядування – рекомендовано забезпечити застосування Класифікатора, щокварталу інформувати Кабінет Міністрів про стан роботи зі зверненнями громадян і порушені в них питання.

У змісті Преамбули Закону України «Про звернення громадян» чітко вказується, що звернення громадян є способом реалізації закріплених ст. ст. 38 та 40 Конституції України їх прав. Вважаємо, що за змістом серед звернень громадян до органів публічної адміністрації доцільно вирізняти: 1) пропозиції – звернення, що містять поради, рекомендації, побажання щодо підвищення ефективності організації та діяльності органів публічної адміністрації, нормативно-правового регулювання у сфері публічного управління; 2) зауваження – звернення, що містять критичну оцінку діяльності органів публічної адміністрації та їх посадових осіб, вказівку на недоліки у правовому регулюванні відносин у певній сфері публічного управління; 3) повідомлення – звернення з метою інформування органів публічної адміністрації про необхідність вжиття заходів

профілактики або усунення порушень законодавства, що зачіпають законні інтереси невизначеного кола осіб; 4) заяви – звернення до органів публічної адміністрації з метою реалізації належних громадянам прав, свобод і законних інтересів, виконання покладених законом обов'язків; 5) скарги – звернення до органів публічної адміністрації з вимогою про захист, поновлення суб'єктивних прав, охоронюваних законом свобод законних інтересів скажника, а в окремих випадках – і третіх осіб. При цьому пропозиції, зауваження і повідомлення є зверненнями публічного, а заяви і скарги – приватного характеру.

Щодо електронної петиції, то у наукових джерелах її поняття трактується як офіційне звернення з вимогою, пропозицією чи скаргою до уповноважених суб'єктів через офіційний веб-сайт органу, якому воно адресоване, або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції⁹. На нашу думку, така позиція є доволі суперечливою. З огляду на ст. 5 Закону України «Про звернення громадян», петиція – це особлива форма колективного звернення громадян до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування, яка є результатом комплексного підходу до класифікації звернень, а саме: застосуванням критерію форми звернення (електронне звернення) у поєднанні із критеріями суб'єкта звернення (колективне звернення) та адресату звернення (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України та органи місцевого самоврядування). І оскільки, згідно зі ст. 23-1 Закону, електронна петиція розглядається за умови збору на її підтримку не менше 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції або кількості підписів та строку їх збору, встановлених статутом територіальної громади, таке звернення має публічний характер, стосується прав і законних інтересів невизначеного кола осіб. Отже, на нашу думку, за змістом вона може бути пропозицією, зауваженням або повідомленням.

Крім класифікації звернень до органів публічної адміністрації, визнаної законодавцем, на сьогодні надзвичайно актуальним є дослідження проблематики звернень в аспекті інформаційних запитів і запитів щодо роз'яснення законодавства. На підставі аналізу змісту понять «запит на інформацію», «публічна інформація», «запитувачі інформації», «розпорядник інформації», закріплених ст. ст. 1, 12, 13 та 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації», Н. Каменська пропонує розуміти під *інформаційним запитом* звернення фізичної особи (фізичних осіб), юридичної особи (юридичних осіб) до органу виконавчої влади, місцевого самоврядування тощо про надання інформації, яка міститься в офіційних документах, будь-яких інших джерелах, якими володіє такий суб'єкт¹⁰. Більш плідною, з точки зору чіткості термінології та мети такого різновиду звернення, видається позиція О. Костюкевича, який трактує інформаційний запит як звернення з проханням надати документовані або публічно оголошені відомості, необхідні для реалізації відповідних прав, свобод та законних інтересів громадян¹¹.

Існують випадки, коли інформаційні запити адресуються органам публічної адміністрації особами зі спеціальним статусом. Зокрема, адвокати під час здійснення адвокатської діяльності мають право на підставі ст. ст. 20 та 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» надсилати до органів публічної адміністрації звернення щодо надання інформації – *адвокатські запити*.

Поява *запитів щодо роз'яснення законодавства* спричинена переважно проблемами правозастосовної діяльності контролюючих органів, органів юстиції, суб'єктів владних повноважень у сфері праці та соціальної політики. І оскільки у вітчизняному законодавстві такий вид звернень не передбачений, Н. Каменська пропонує його визначати як звернення фізичної особи (фізичних осіб), юридичної особи (юридичних осіб) до органу виконавчої влади, місцевого самоврядування з питань практичного застосування окремих положень законів та підзаконних нормативно-правових актів¹².

Важливим питанням є також юридичні гарантії реалізації громадянами права на звернення до органів публічної адміністрації, адже чинне законодавство України про звернення громадян не містить окремих статей з цього приводу. Як приклад, можуть бути наведені положення Закону України «Про звернення громадян», які встановлюють для органів публічної адміністрації низку заборон, а саме: щодо відмови у прийнятті та розгляді звернення (ст. 7), переслідування громадян за подання звернення і примушування їх до його подання (ст. 9), розголошення відомостей, що містяться у зверненнях (ст. 10) тощо, конкретизують у відповідних нормах обов'язки органів публічної адміністрації під час роботи зі зверненнями громадян або здійснення їх особистого прийому, а також встановлюють відповідальність посадових осіб за порушення законодавства про звернення громадян (ст. 24), контролю за його дотриманням (ст. 28)¹³. Зокрема, цивільна відповідальність передбачає відшкодування витрат, пов'язаних із самим зверненням (відправлення, витрати на дорогу) та реальних втрат від неотримання запитуваної інформації.

До адміністративної відповідальності можуть бути притягнуті винні посадові особи на підставі ч. 6 ст. 212-3 Кодексу про адміністративні правопорушення – незаконну відмову у прийнятті та розгляді звернення, інше порушення Закону України «Про звернення громадян» – у вигляді накладення штрафу від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених ч. 6 цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до тридцяти годин.

Для того, щоб винні особи понесли відповідальність за порушення закону про звернення громадян, необхідно звернутися з відповідною заявою до уповноваженої особи секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, як це зазначено в п. 8-1 ч. 1 ст. 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, на предмет складан-

ня протоколу про адміністративне правопорушення за ст. 212-3 КпАП України. Крім заяви із вимогою про притягнення до відповідальності винних осіб необхідно подати докази звернення. Це може бути копія цього звернення із зазначенням відмітки про отримання або поштові документи, які підтвердять відправлення кореспонденції за адресою винуватців.

Кримінальна відповідальність за порушення закону про звернення громадян чітко не передбачена. Такі протиправні дії можливо кваліфікувати за ст. 364 (зловживання владою або службовим становищем), ст. 366 (службове підроблення), ст. 367 (службова недбалість) Кримінального кодексу України.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що законодавство України, яке регулює відносини органів публічної адміністрації за зверненнями громадян, незважаючи на перманентне вдосконалення, містить низку проблем: поширюється лише на громадян і залишає поза увагою звернення юридичних осіб; не диференціює порядок розгляду звернень органами державної влади і місцевого самоврядування та недержавними інституціями; надто поверхово регулює процедурний аспект відносин щодо розгляду звернень громадян¹⁴.

До недоліків аналізованого законодавства слід віднести також регулювання різних за своєю суттю правових явищ – пропозицій, заяв та скарг, змістовні відмінності яких не враховані в повному обсязі; відсутність критеріїв оцінки повноти відповіді органу публічної адміністрації на звернення; неможливість верифікації заявників, використання так званих «електронних ключів» у цьому процесі; неузгодженість положень Закону України «Про звернення громадян» з положеннями Законів України «Про доступ до публічної інформації», «Про статус народного депутата України» в частині строків розгляду тих чи інших різновидів звернень тощо.

Серед практичних проблем, з якими стикаються органи публічної адміністрації у зв'язку із введенням інституту електронних петицій, є збільшення на них навантаження при зволіканні з вирішенням кадрового питання (наприклад, в середньому за рік до відділу з питань звернень громадян Апарату Верховної Ради України надходить близько 90 тисяч звернень, із яких 18 % – електронних та 3 % – усних); не розуміння громадянами суті поняття «електронна петиція», його ототожнення зі скаргою або заявою, у зв'язку з чим працівникам відділу з питань звернень доводиться надавати таким заявникам відповідні роз'яснення.

Доволі не типовим повноваженням Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, що підтверджується міжнародною практикою, є покладання на нього обов'язку з оформленням протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 7 ст. 212-3 КУпАП – незаконну відмову у прийнятті та розгляді звернення, інші порушення Закону України «Про звернення громадян». Абсолютно відсутня необхідна матеріальна та технічна підтримка додаткових функцій офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – контролю за дотриманням законодавства України про звернення громадян, які виникли із внесенням змін до Закону України «Про прокуратуру» та скасуванням функції загального нагляду органів прокуратури.

У зв'язку з повним переходом з 15 серпня 2016 р. Кабінету Міністрів України на систему електронного документообігу, до якої також приєднані центральні органи виконавчої влади, Адміністрація Президента України та Апарат Верховної Ради України, а також запровадження у майбутньому системи електронних звернень, які в подальшому могли б замінити паперові носії, вкрай необхідні нові підходи щодо захисту персональних даних заявників. Разом із тим перехід до електронних звернень має враховувати також потреби людей похилого віку, соціально незахищених та внутрішньо переміщених осіб, адже часто саме вони не мають доступу до мережі Інтернет та інших засобів зв'язку, окрім пошти.

Торкаючись питання про повторні звернення громадян, необхідно досить обережно і обґрунтовано в досліджуваній сфері застосовувати поняття «зловживання правом», оскільки часто таке явище пов'язане із неможливістю отримати повну відповідь на поставлене у зверненні запитання.

Не менш важливими практичними проблемами є проблеми ідентифікації осіб, які використовують телефонну форму звернень (зокрема, тільки Урядовий контактний центр у 2016 р. прийняв близько 1,8 млн таких звернень), «пересилання за належністю» звернень громадян, у тому числі й до Верховної Ради України, Кабміну чи Президента, у зв'язку з чим питання, що належать до компетенції місцевих органів влади, тривалий час не вирішуються. Залишається невирішеним питання про порядок прийняття рішень органами публічної адміністрації за зверненнями громадян та порядок їх оскарження на всіх рівнях органів публічної адміністрації, що породжує затягування процесу розгляду звернення та значно знижує його ефективність. Відсутні юридичні гарантії відповіді на звернення, гарантії безпеки громадянина-заявника і безпеки членів його сім'ї тощо¹⁵.

Проблему контролю за розглядом скарг громадян, який зараз здійснюють народні депутати, пропонується вирішити шляхом передачі цієї функції Інформаційному омбудсмену, доцільність запровадження посади якого на сьогодні активно дискутується, і навпаки – недоцільності залучення громадськості до контролю за процесом розгляду звернень, адже це порушуватиме право заявників на захист персональних даних.

Отже, адміністративно-правове регулювання відносин органів публічної адміністрації за зверненнями громадян має вдосконалюватися. На цьому і була зосереджена увага Робочої групи з напрацювання нової редакції Закону України «Про звернення громадян» Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин та міжнародних відносин. Основним нормативно-правовим актом з цих питань має стати Закон України «Про адміністративну процедуру», який з метою утвердження і реалізації прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, забезпечення їх гарантій та захисту визначатиме повноваження й порядок діяльності органів публічної адміністрації щодо справедливого, об'єктивного розгляду адміністративних справ відповідно до принципів належного урядування. Об'єктивною потребою також вбачається напрацювання законопроекту «Про петиції», предметом регулювання якого мають стати зауваження та пропозиції фізичних та юридичних осіб.

- ¹ Скакун О. Теорія держави і права: підруч. / О. Скакун. – К.: Правова єдність, 2009. – С. 390.
- ² Грибок І. О. Поняття, структура та зміст інституту оскарження / І.О. Грибок // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2003. – № 9. – С. 55.
- ³ Каменская Н. Субъекты права на обращение к публичной администрации: актуальные проблемы прав и обязанностей / Н. Каменская // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 4. – С. 77; Мостовой О. А. Адміністративно-правові та організаційні засади провадження за зверненнями громадян до органів виконавчої влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / О. А. Мостовой. – К., 2011. – С. 5.
- ⁴ Наумов І. В. Деякі питання провадження із звернень громадян в діяльності органів внутрішніх справ / І. В. Наумов // Форум права. – 2015. – № 2. – С. 120.
- ⁵ Тимошук В. П. Щодо розвитку адміністративно-процедурного законодавства в Україні / В. П. Тимошук // Адміністративно-правове забезпечення прав людини органами публічної адміністрації в Україні: зб. наук. праць / за заг. ред. О. Ф. Андрийко. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. – С. 149.
- ⁶ Чуб О. О. Конституційне право громадян на участь в управлінні державними справами: моногр. / О. О. Чуб. – Х.: Одиссей, 2005. – С. 126.
- ⁷ Котляревська Г. Методичні питання класифікації звернень громадян до органів влади / Г. Котляревська // Юридична Україна. – 2010. – № 5. – С. 37.
- ⁸ Каменська Н. Класифікація звернень до органів публічної адміністрації за змістом: дискусійні питання / Н. Каменська // Юридична Україна. – 2014. – № 9. – С. 10.
- ⁹ Собків Я. М. Електронна петиція як одне з інформаційних прав людини і громадянина / Я. М. Собків // Право і суспільство. – 2015. – № 6. – С. 63.
- ¹⁰ Каменська Н. Класифікація звернень до публічної адміністрації за змістом (призначенням): дискусійні питання / Н. Каменська // Юридична Україна. – 2014. – № 9. – С. 12.
- ¹¹ Костюкевич О. К. Адміністративно-правове регулювання реалізації права громадян на звернення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / О. К. Костюкевич. – К., 2011. – С. 14.
- ¹² Каменська Н. Вказана праця.
- ¹³ Петков С. В. Гарантії права на звернення громадян до органів внутрішніх справ України: моногр. / С. В. Петков, О. О. Мірошніченко, Ю. В. Делія ; за заг. ред. С. В. Петкова. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – С. 30.
- ¹⁴ Тимошук В. П. До проблеми правового регулювання адміністративно-процедурних відносин / В. П. Тимошук // Адміністративна реформа в Україні: шлях до європейської інтеграції: зб. наук. праць. – К., 2003. – С. 282–286.
- ¹⁵ Котляревська Г. М. Конституційне право громадян на звернення до органів влади в Україні (питання теорії та практики): моногр. / Г. М. Котляревська. – К.: Парламентське вид-во, 2012. – С. 142.

Резюме

Кисіль Л. Є. Відносини, що виникають за зверненнями громадян до органів публічної адміністрації: деякі аспекти адміністративно-правового регулювання.

Аналізується структура відносин, що виникають за зверненнями громадян до органів публічної адміністрації. Характеризуються стан, проблемні аспекти та напрями вдосконалення їх адміністративно-правового регулювання. Акцентується увага на юридичних гарантіях реалізації права громадян на звернення. Доводиться, що основним нормативно-правовим актом з цих питань має стати Закон України «Про адміністративну процедуру». Об'єктивною потребою також вбачається напрацювання законопроекту «Про петиції», предметом регулювання якого мають стати зауваження й пропозиції фізичних та юридичних осіб.

Ключові слова: звернення громадян, адміністративно-правові відносини, адміністративно-правове регулювання, органи публічної адміністрації.

Резюме

Kysil L. E. Отношения, возникающие в связи с обращениями граждан к органам публичной администрации: некоторые аспекты административно-правового регулирования.

Анализируется структура отношений, которые возникают по поводу обращений граждан к органам публичной администрации. Характеризуются состояние, проблемные аспекты и направления совершенствования их административно-правового регулирования. Акцентируется внимание на юридических гарантиях реализации права граждан на обращение. Доказывается, что основным нормативно-правовым актом по этим вопросам должен стать Закон Украины «Об административной процедуре». Объективной необходимостью также является наработка законопроекта «О петициях», предметом регулирования которого должны стать замечания и предложения физических и юридических лиц.

Ключевые слова: обращения граждан, административно-правовые отношения, административно-правовое регулирование, органы публичной администрации.

Summary

Kysil L. Administrative-legal regulation of relations arising from appeals of citizens to bodies of public administration.

The structure of relations arising from the appeals of citizens to the bodies of public administration is analyzed. The state, problem aspects and directions of improvement of their administrative-legal regulation are characterised. The emphasis is on legal guarantees for the implementation of citizens' rights to apply. We will conclude that the basic legal act on these issues should be the Law of Ukraine "On the administrative procedure". The draft law "On petition", the subject of regulation of which should be the comments and suggestions of individuals and legal entities also seems to be an objective demand.

Key words: appeals of citizens, administrative-legal relations, administrative-legal regulation, bodies of public administration.